

I

Przedmiot naukania i przedmiot przyrodniczych nauk

~~Greka, łacina, Język Polski i francuski, Historia, geografia, matematyka, fizyka, zoologia, botanika, mineralogia, chemia, - to "przedmioty" nauczania w szkole średniej. ^{to zarazem} ~~przylęczone/wyraży/oznacząj/zarazem~~ pewne "nauki". /: ~~Scientiae/~~ ^{disciplinae} /: ~~Sciences, Wissenschaften~~ /: ^{n.p.} Naukami są też historia literatury, i filologia. Każda z nauk zajmuje się pewnym przedmiotem lub pewnym rodzajem przedmiotów, bada go wszechstronnie lub z pewnego punktu widzenia i pragnie go jaknajdokładniej poznać. Tak czyni geografia, badając powierzchnię ziemi i sposób, w jaki są na niej rozmieszczone twory przyrody i ręki ludzkiej. Tak czyni historia, ^{zarówno} ^{przez} pragnąc poznać przeobrażenia, które ^{przechodziły} kolejno ^{jak też} stosunki, społeczne, polityczne, kulturalne, ~~Tak/czyni/zoologia,~~ osobistości, które w tych przeobrażeniach brały wybitny udział, oraz twory i dzieła, w których się te przeobrażenia ^{bi} najdotknij ^{więcej} zaznaczyły. Tak czyni zoologia, dążąc do jaknajgruntowniejszej znajomości ustroju i sposobu ^{ich} życia zwierząt, ~~tak/czyni/~~ i t. p.~~

Dalsze przykłady i próby podania przedmiotu różnych nauk. Dwuznaczność wyrazu "nauka" /: Nauczanie i nauka w śc. znaczeniu: Unterricht- Wissenschaft, Einseigment, science, Institutio - disciplina:/

Rosya.

dom.Katedr. Kościoła.

Król.Polskie.

Gub.Kielecka. w Sobiesekach.

W Pani

Antonina Popławska

Warszawa.

ul. Piękna, 20 m.8.

313.

W Pan Dr.

Maryan Massonius

Warszawa.

ul. Krucza 10.

320.

W Pan

Józef Sarzało

Lipno.

Król. Polskie.

Gub. Płocka.

314.

W Pani

Apolonia Koperska.

Warszawa.

ul. Piękna 24.

321.

Biblioteka i Czytelnia 315.

Polskiego Tow. Oświaty.

Rosya.

Ryga.
Gertrudińska 5.

wejście ze Szkolnej.

Wielebny

Ks. Stefan Jerin

Garbów.

p.Nałęczów.

Król. Polskie.

Gub. Lubelska.

322.

~~Jzy "przedmiot nauczania" i "przedmiot nauki" jest jednym /1//
tem samym?~~ Jzy przedmiot nauczania obejmuje zawsze wszystko to
co obejmuje przedmiot nauki? *na odwrót?*

II.

Popęd do wiedzy źródłem nauki.

Nauki, zwłaszcza niektóre osiągnęły z biegiem czasu wspaniały rozwój. Językoznawcom udało się odczytać hieroglify i pismo klinowe, odtworzyć zaginione języki; fizyka i chemia pozwoliły człowiekowi ujarzmić sobie siły przyrody /: Tantum p[ro]ssumus, quantum scimus:/. Był jednak czas, w którym nauka nie istniała. Wyrosła z ^ppoędu do wiedzy ^{objawiającego się} /w/ ~~popedy/wyposaża/~~ się zarówno w najpospolitszej ~~żona/każda/istota/żyjąca/~~ ciekawości jak w dążeniu mędrca do zgłębienia zagadki wszechbytu. Popęd do wiedzy jednym z wielu poędów, w które wyposażone każde zwierzę, ^{w ogóle} każdy człowiek. Popędy są niezbędne do utrzymania i rozwoju życia jednostek zwierzęcych i ludzkich, jakoteż do utrzymania rodzaju, do którego każda z tych jednostek należy. Stąd ^{mówi się} ~~mówimy~~ o popędzie samomu, zachowawczym, obejmując tą zbiorową nazwą wszystkie popędy pierwszego i o popędzie społecznym, obejmującym tą zbiorową nazwą wszystkie popędy drugiemu celowi służące. Do poędu społecznego należy n.p. popęd towarzyski, do popędu samozachowawczego n.p. popęd do odżywiania się; ~~/ także /~~

309.
Wielebny
Ks. St. Smiałowski

Wilno.
Rosya.

ul. Konna, 3.m.5.

309.

Wielebny Ks. Dziekan
Wł. Dworzecki

Kamieniec Podolski.

Rosya.

316.

310.
W Pan
Edward Walkiewicz

Bieżyca.
Rosya.
Gub. Orłowska.

310.

W Pan

Jerzy Czydłowski

Odessa.
Probrażeńska 14. m.6.
Rosya.

317.

311.
W Pan
Wacław Staniszewski
Moskwa.
Rosya.
Mała Dmitrowka 25.m.17.

311.

W Pan

P.A. Chomicz

Jurjew.
Rosya.
ul. Zwiędna 71.
Gub. Liflandzka.

318.

312.
Wielebny
Ks. Władysław Mazonowicz
Mińsk.

312.

W Pan

Wincenty Jopek

p. Skała.

319.

sa popedy, sluzace obu celom, jak wlasnie poped do wiedzy. Pokrwnie po-
 ciu popedu jest pojecie instynktu. // ~~instynktu~~ Przepisujac zweirzeciu
 lub czlowiekowi poped /: instynkt:/, mamy na myśli fakt, ze postepuja
 oni ~~celowo~~ // ~~z~~ // ~~w~~ // ~~sposob~~ tak, jak gdyby swiadomie zmierzali ku ~~jakims~~
~~celom~~ // ~~pozytecznemu~~ dla nich celowi, choc uwazamy swiadomosc celu i
 swiadomy wybor srodkow do celu wiodacych za wykluczony. U czlowieka w
 obok postepowania instynktowengo /: popedowego:/ rozwijasię z czasem
 istotnie postepowania Pracyonalizuje się;
 postepowanie ~~is/onię~~ swiadome celow i srodkow - ~~na~~ // ~~zwierzenia~~ // ~~nie~~; to
 tez czlowiek, ~~stwarzajac~~ // stwarzajac ~~w~~ nauke i pracujac nad jejrozwo-
 jem, dziala wprawdzie podwplywem popedu do wiedzy /: instynktu intelek-
 tualnego:/, lecz zarazem coraz lepiej zdaje sobie sprawe z celu, ktory
 pragnie przy pomocy badania naukowego osiagnac, i ze srodkow, najskute-
 czniej do tego celu prowadzacych. ~~Panowanie nad soba.~~

Dalsze przyklady popedow samozachowczych i spolecznych. Trudnosć
 scislego rozgraniczenia obu rodzajow popedow. Granice, w ktorych zasp-
 kajanie popedow jest pozyteczne a po a ktoremi staje się ono szkodli-
 we. Teorya Arystotelesa o "zlotym srodku". Panowanie nad soba.

III.

pewne

Niezbednym srodkiem rozwoju nauki mowa. Jej zrodkiem popedy.

Poniewaz nad rozwojem kazdej nauki pracuja nastepujace po sobie
 pokolenia, jednym z niezbednych srodkow tego rozwoju jest mowa ludzka,

Rosya. dom. Katedr. Kościoła.	Król. Polskie. Gub. Kielecka. w Sobiesekach.
313. W Pani Antonina Popławska Warszawa. ul. Piękna, 20 m. 8.	320. W Pan Dr. Maryan Massonius Warszawa. ul. Krucza 10.
314. W Pan Józef Sarzało Lipno. Król. Polskie. Gub. Płocka.	321. W Pani Apolonia Koperska. Warszawa. ul. Piękna 24.
315. Biblioteka i Czytelnia Polskiego Tow. Oświaty. Ryga. Rosya. Gertrudińska 5. wejście ze Szkolnej.	322. Wielebny Ks. Stefan Jerin Garbów. p. Małęczów. Król. Polskie. Gub. Lubelska.

i druk
 a także pismo. Przy ich pomocy formułuje, utrwała i przekazuje
 i nasuwające się zagadnienia /: Bibliotekix
 osiągnięte już wyniki badań naukowych z pokolenia na pokolenie. Sama
 zaś mowa ludzka ma swój początek także w popędach, zwłaszcza w dwóch:
 w popędzie do porozumiewania się z otoczeniem i w popędzie do uzew-
 trzniania swych stanów wewnętrznych, swych myśli, uczuć, pragnień ~~styp~~
 czyli wyrażania
 itp. Popęd do uzewnetrzniania swych stanów wewnętrznych zaznacza się
 już u niemowlęcia, jest zaś tak silny, że także człowiek dorosły niekiedy
 z trudem go opanowuje lub opanować nie potrafi. Służą mu ruchy naj-
 rozmaitsze ciała, zwłaszcza mięśni twarzowych i organów mowy, ~~okryki~~
 wydających zrazu głosy nieartykułowane, później artykułowane, ~~składają~~
^{uczuć i}
~~ce się w zdania. Służące zarówno wyrażaniu pragnień jak też myśli mowa~~
~~mimo swe bogactwa nie~~ Te środki uzewnetrzniania czyli wyrażania
 stanów wewnętrznych podpadają pod nasze zmysły, są czemś fizycznym
~~Różne sposoby uzewnetrzniania /: wyrażania / swych stanów we-~~
~~wnetrznych natoamiast to, co się w nich uzewnetrznia, nasze myśli,~~
~~uczucia i pragnienia i inne tym podobne stany wewnętrzne są~~
 czemś psychicznym i pod zmysły nie podpadają.

ⁱ
 Przegląd próba sklasyfikowania sposobów uzewnetrzniania stanów
 psychicznych z różnych punktów widzenia N.p. według tego pod które pod-
 padają zmysły, według tego czy są przemijające czy trwałe, według tego,
 czy których dotyczy organów ciała, według tego, jakie stany psychi-
 czne głównie się w nich wyrażają.

<p>309.</p> <p>Wielebny Ks. St. Smiałowski</p> <p>Wilno. Rosya.</p> <p>ul. Konna, 3.m.5.</p>	<p>316.</p> <p>Wielebny Ks. Dziekan Wł. Dworzecki</p> <p>Kamieniec Podolski. Rosya.</p>
<p>310.</p> <p>WPan Edward Walkiewicz</p> <p>Bieżyca. Rosya.</p> <p>Gub. Orłowska.</p>	<p>317.</p> <p>WPan Jerzy Szydłowski</p> <p>Odessa. Probrażeńska 14. m.6. Rosya.</p>
<p>311.</p> <p>WPan Wacław Staniszewski</p> <p>Moskwa. Rosya.</p> <p>Mała Dmitrowka 25.m.17.</p>	<p>318.</p> <p>WPan P.A. Chomicz</p> <p>Jurjew. Rosya.</p> <p>ul. Zwiezdna 71. Gub. Liflandzka.</p>
<p>312.</p> <p>Wielebny Ks. Władysław Mazonowicz</p> <p>Mińsk.</p>	<p>319.</p> <p>WPan Wincenty Jopek</p> <p>p. Skała.</p>

Mówienie

IV.

Mowa polega na ruchach zmechanizowanych narządów mowy.

Uzewewnętrznianie się stanów psychicznych odbywa się u ~~małego~~ dziecka mimo woli /: u dorosłego często tak samo a niekiedy nawet wbrew jego woli: /: Służące więc temu uzewnętrznianiu ruchy są ruchami mimowolnymi i mają zwykle charakter odruchów . t.j. ruchów wykonywanych bez ^{1.} więc "wrodzonych" potrzeby wyuczania się ich, 2. jako bezpośredniej reakcyi na jakiś bodziec. Takimi są też ruchy organów mowy, przy pomocy których dziecko ¹ wydaje pierwsze głosy, a nawet wymawia "mama" "tata" itp. Ucząc się z biegiem czasu od otoczenia /: w znacznej mierze pod wpływem popędu naśladowczego:/ formować zdania i posługiwać się nimi w celu porozumiewania się z otoczeniem, dziecko nabiera coraz większej wprawy w mówieniu i wymawia wyrazy i zdania, wymagające zrazu pewnego wysiłku uwagi i woli, bez tego wysiłku, niejako "mechanicznie" , jak to czyni w normalnych warunkach także człowiek dorosły. Ruchy organów mowy, biorące udział w takim mówieniu, nazywają się ruchami zmechanizowanymi . Nie są to już ruchy "wrodzone", lecz ~~wyuczone~~ ^{ne} ¹ ruchy zmechanizowane. Przykładu odruchów i ruchów zmechanizowanych. Odruchy /ruchy/ nie mające związku z życiem psychicznym. ~~krótkotrwałość~~ /nie służące wyrażaniu stanów psychicznych.

Rosya.

dom.Katedr. Kościoła.

Król.Polskie.

Gub.Kielecka. w Sobiesekach.

313.

W Pani

Antonina Popławska

W Pan Dr.

Maryan Massonius

320.

Warszawa.

ul. Piękną, 20 m.8.

Warszawa.

ul. Krucza 10.

314.

W Pan

Józef Sarzało

W Pani

Apolonia Koperska.

321.

Lipno.

Król. Polskie.

Gub. Płocka.

Warszawa.

ul. Piękną 24.

315.

Biblioteka i Czytelnia

Polskiego Tow. Oświaty.

Wielebny

Ks. Stefan Jerin

322.

Rosya.

Ryga.
Gertrudińska 5.

wejście ze Szkolnej.

Garbów.

p.N a ł ę c z ó w.

Król. Polskie.

Gub. Lubelska.

V.

Mówimy w zdaniach. Dygnacność wyrazu zdanie. Zdania i powiedzenia.

Nawiac, wygłaszamy zdania. Zdania składają się zwykle z pewnej ilości wyrazów /: części mowy:/. Niekiedy ~~zda~~ jeden wyraz tworzy zdanie /: N.p. "Grzmi", "Pójdź" :/, niekiedy też zastępujemy zdania jednym wtrazem, n.p. gdy na pytanie: Czy czytałeś Balladynę? odpowiadamy "tak"

~~Używają~~ Wyrazu zdanie używamy tu w znaczeniu gramatycznym- obok niego istnieje znaczenie psychologiczne, w którym zdanie znaczy to samo pogląd, przekonanie, zapatrywanie /: "nie mam w tej sprawie wyrobzonego zdania":/. Zdania w znaczeniu gramatycznym mogą być zdaniem oznajmującym, pytającym, rozkazującym itp. Dzielimy je tak według tego, co ~~przy~~ ~~ich~~ ~~pomocy~~ chcemy przez nie wyrazić czyli według ich znaczenia. Zdania oznajmujące wyrażają zawsze jakiś pogląd, jakieś przekonanie, jakieś zapatrywanie- więc jakieś zdanie w znaczeniu psychologicznym. ~~Zkąd~~

~~Jakie~~ Zdania ~~z~~ w zn. gramatycznym ~~z~~ wyrażające pogląd, przekonanie, zapatrywanie nazywają się powiedzeniami dla odróżnienia od innych zdań /: w zn. gramatycznym:/, w których wyrażamy pytanie, rozkaz itp. Każde powiedzenie jest więc daniem lecz nie każde zdanie ~~jest~~ jest powiedzeniem. W każdym powiedzeniu coś twierdzimy albo czemuś zapeczamy.

W A R S Z A W A

Grzybowska, 48.a., m. 6.

Krak. Przedm. 7:

243.

250.

Wielebny

Dr. Z. Grotowski

Ks. Wacław Tworkowski

W A R S Z A W A

F r i b o u r g

Suisse

Koszykowa, 11.

Albertinum.

244.

251.

W.P.

Dr. Fl. Znaniński

Dr. Feliks Kierski

W A R S Z A W A

W A R S Z A W A

Żurawia, 6. m. 30.

Krak. Przedm. 16-18.

245.

252.

W.P.

Dr. Hellin

Marya Sztampke

W A R S Z A W A

Król. Polskie.

Baczków

Czysta, 6.

Gub. Siedlecka.

p. Ż e l e c h ó w

Przykłady zdań złożonych z jednego wyrazu i przykłady wyrazów zastępujących zdania. Czy podział powyższy zdań na powiedzenia i zdania, które nie są powiedzeniami, więc zdania pytajne, rozkazujące itp. dotyczy ~~zarówno~~ zdań pobocznych na równi ze zdaniami głównymi? Co mogą jeszcze wtrącać zdania prócz przekonań, pytań, rozkazów?

VI.

Myśl w znaczeniu sądu i przedstawienia. Przedmiot.

~~Nasze~~ Poglądy, przekonania, zapatrywania, które żywny o jakiejś sprawie, jakiejś rzeczy, jakimś fakcie lub stosunku itp. ~~nazywają się /nazywa/się/ także~~ ~~nazywamy /często/ naszymi~~ myślami. I odróżnia się myśli od uczuć, pragnień, pożądań, zachcianek, postanowień itp. Ale wyraz myśl jest dwuznaczny. Coś innego znaczy, gdy się mówi n.p. "myślę, że złoto ~~można~~ ~~szkła~~ ~~szkła~~ złożonym ~~szkła~~ /wytworzyć, nie jest nowa", a coś innego, gdy wie mówi n.p. "myślę o naszej wczorajszej rozmowie nasunęła mi myśl o pewnym ciekawym zdarzeniu". W pierwszym wypadku możemy istotnie wyrz. myśl zastąpić wyrazami pogląd, przekonanie, zapatrywanie; w drugim wypadku tego uczynić nie można, gdyż ^{tu} ~~to~~ nie chodzi o pogląd, zapatrywanie, przekonanie, lecz o proste uprzytomnienie sobie ~~czegoś~~ pewnego zdarzenia. W pierwszym wypadku myślimy, że coś jest lub nie jest, w drugim myślimy o czymś /: lub o kimś:/ Istnieje więc dwa znaczenia wyrazu "myśl /: i podobnie wyrazu "myśleć". Dla ich odróżnienia posługujemy się osobnymi wyrazami. Mia-

W A R S Z A W A

Grzybowska, 48.a., m. 6.

Krak. Przedm. 7.

243.

250.

Dr. Z. Grotowski

Wielebny

Ks. Wacław Tworowski

W A R S Z A W A

F r i b o u r g

Suisse

Koszykowa, 11.

Albertinum.

244.

251.

Dr. Fl. Znaniecki

Dr. Feliks Kierski

W A R S Z A W A

W A R S Z A W A

Zurawia, 6. m. 30.

Krak. Przedm. 16-18.

245.

252.

Dr. Hellin

W.P.

Karya Sztampke

Baczków

W A R S Z A W A

Król. Polskie.

Czysta, 6.

Gub. Siedlecka.

p. Żelichów

nowicie myśl w znaczeniu pierwszym nazywa się sądem, myśl w znaczeniu drugim "przedstawieniem". Każd^y zatem pogląd, każde przekonanie, każde zapatrywanie jest sądem, że coś jest lub nie jest, ~~czyli~~ więc sądem, zywierającym jakieś twierdzenie lub zaprzeczenie. Gdy sobie zaś tylko kogoś lub coś przedstawiamy, gdy więc nasuwa nam się myśl w znaczeniu drugim, niema w nas sądu, niema twierdzenia ani zaprzeczenia; ~~czyli~~ wtedy jest nam poprostu tylko ktoś lub coś "dane". Uważając zaś siebie za ~~podmiot~~ podmiot myślący, nazywamy wszystko, co nam w ten sposób jest dane, czyli chociażby tylko wszystko, co sobie przedstawiamy lub przedstawić możemy, "przedmiotem".

Przykłady stosowania wyrazów myśl i myśleć w jednym i drugim znaczeniu. Płynność granicy między obuznaczeniem wyrazów "myśl" i "myśleć" w mowie potocznej /: N.p. myśl o własnej śmierci napawa wielu ludzi lękiem", gdzie myśl o śmierci znaczy zarówno przedstawienie sobie własnej śmierci jak sąd, że się umrze :/. Czy podmiot może się stać przedmiotem? Czy przedmiot może się stać podmiotem? być zarazem przedmiotem?

VII.

Przedstawienia naoczne czyli wyobrażenia.

Aby móc o jakimś przedmiocie /: t.j. o kimś lub o czymś:/ sądzić czyli wydać sąd, trzeba go sobie przedstawić. Przedstawiamy sobie zaś przedmioty w rozmaity sposób i stąd rozróżniamy różne rodzaje przedsta-

	225.		232.
Mlle		W.P.	
Felicie Bukowska		Grendyszyński	
		Tow. Ubezp. od ognia	
	L a u s a n n e		
Suisse.		W A R S Z A W A	
	Salle de lecture Polonaise		
	rue Chaucran. 17.	Krak. Przedm. 7.	

	226.		233.
W.P.		W.P.	
W.A. Kompowski		Zajdler	
adwokat przysięgły.		Tow. Ubezp. od ognia.	
	W i e l k i e - L u k i		W A R S Z A W A
Rosya.	Gub. Pskowska.	Krak. Przedm. 7.	

	227.		234.
W.P.		W.P.	
Dr. Blikle		M. Łożaryski	
	W A R S Z A W A		W A R S Z A W A
	Chmielna, 20.		Polna, 42.

	228.		235.
W.P.		W.P.	
Zygmunt Kozierkiewicz		Henryk Konic	

Tow. Ubezp. od ognia

Progr. propedeutyki.

9.

Pierwotnym i podstawowym rodzajem przedstawień są przedstawie-
~~wień. Kształtują się one przedewszystkiem na dwi// ~~rodzaje: na~~~~
nia naoczne czyli wyobrażenia.

~~przedstawienia naoczne i nienaoczne~~. Przedmioty przedktywamy sobie nao-

cznie, jeżeli przedstawiamy je sobie tak, jak ~~je~~ je ~~widzimy~~ ~~widzieliśmy~~ ~~widzieć~~

~~ty~~, ~~spozstrzegamy~~, ~~spozstrzegaliśmy~~ lb jak moglibyśmy je ~~spozstrzegać~~, gdy-

byśmy się wobec nich znaleźli. ~~Przedsta-~~ Przedsta-

wienia naoczen e nazywają się także wyobrażeniami . Istnieją trzy gatun-

ki przedstawień ~~naocznych~~ ~~czyli~~ ~~wyobrażeń~~. 1. Wyobrażenia spostrze-

gawcze, które powstają w nas wtedy, gdy przedmiot jakiś spostrzegamy. 2.

Wyobrażenia odtwórcze, powstaje w tedy, gdy sobie uprzytomniamy przedmio
^{naocznie}

niegdyś spostrzegany. 3. Wyobrażenia wytwórcze, gdy sobie naocznie przed

stawiamy przedmiot nigdy nie spostrzegany. Ad 1. Przedstawiam sobie nao-

czni czyli wyobrażam sobie /:-t.j.-mam-w-sobie-obraz- leżącą przede mną

książkę, na którą spojglądam /: t.j. mam w sobie jej "obraz duchowy":/.

Ad 2. Przedstawiam sobie naocznie czyli wyobrażam sobie postać zmarłego

przyjaciela, Ad 3. Przedstawiam sobie naocznie czyli wyobrażam sobie

smoka wawelskiego . ~~Kształtując pojęcie przedstawienia naocznego czy-~~

~~li wyobrażenia przenosimy je z dziedziny wirowkowej w dziedzinę słuchową~~

~~i w ogół w dziedzinę innych zmysłów. Mówi się więc także o wyobrażeniu~~

~~głosu, wydanego przez fagot, kont~~ Zdolność przedstawiania sobie przed-

253.

W.P.

Jan Zawada

260.

W.Pani

Zuzanna Rabska

PARIS .

France.

Rue de Lyon. 34.

WARSZAWA .

Krak. Przedm. 5.

254.

Wielebny

Ks. G.D. Sroka

p. Szaki

Król. Polskie.

Gub. Suwalska. Zb. Ew. Augs.

261.

Wielmożny Pan

Dr. St. Bobiński

WARSZAWA.

Piękna 44.

Polskie Tow. psychologiczne.

255.

Wielebny

Ks. Pius Bielski

Sejny

Król. Polskie.

Gub. Suwalska.

262.

Wielebny

Ks. P. Portych

Pabjanice.

Król. Polskie.

256.

W. P.

Jan Barkowski

263.

Biblioteca filosofica

~~Czy zawsze, gdy sobie jakiś przedmiot przedstawiamy, wydajemy także o nim sąd?~~

Zdolność przedstawiania sobie przedmiotów naocznego
 (niegdys widzialnych nazywa się pamięcią, przedstawiania sobie przedmio-
 tów nigdy nie widzialnych ~~wyobraźnią~~ wyobraźnią, w ściślejszem
 czyli fantazyą,
 tego słowa znaczeniu- w szerszem bowiem wyobraźnią jest w ogóle zdolność
 przedstawiania sobie naocznie przedmiotów, czyli posiadania ich "ducho-
 wych obrazów".

Czy zawsze, gdy sobie jakiś przedmiot przedstawiamy, wydajemy tak-
 że o nim sąd? - ~~Wyobraźnia~~ Zlewanie się wyobrażeń odtwórczych w spostrze-
 gawczemi /: gdy n.p. czytając nie spostrzegamy błędów drukarskich,
 albo spoglądając na cztery kropki, zaznaczające cztery rogi prostoką-
 tu, ~~wyobrażamy~~ wyobrażamy sob. prostokąt, :/ ; zlewanie się
 wyobrażeń wytwórczych z odtwórczemi w każdym przypadku, w którym
~~nie~~ - nie pamiętając z fotograficzną wiernością przedmiotu nie-
 gdys widzianego, przeinaczamy go bezwiednie, gdy go sobie odtwa-
 rzamy. Pochodzące stąd iluzye przy spostrzeganiu czyli t. zw. ilu-
 zye zmysłowe i iluzye pamięci.

VIII.

Wyobrażenia "naoczne", choć niewzrokowe. Typy wyobrażeńiowe.

Rozszerzając pojęcia przedstawiania sobie naocznego czyli wyobra-
 przenosimy je
 zania oraz wyobraźni, ~~z dziedziny wzrokowej~~ z dziedziny wzrokowej
 w dziedzinę
~~innych zmysłów~~ innych zmysłów, Mówimy tedy także o wyobrażeniu naocznem
 melodyi, którą słyszymy, albo którą słyszeliśmy albo którą sobie wyobra-
 zamy, układając ją, z fantazyi. Tak samo mówimy o wyobrażeniach woni, sma-

WP.

Wanda Kossecka

Rosya.

Jarmolíncy
Gub. Podolska.

m. Korytno.

267.

WPan

I. Byraszewski

Rosya.

Wilno

ul. Artyleryjska. 20.

274.

WPan

A. Złotnicki

Król. Pol.

p. Przedecz

Gub. Warsz.

268.

WPan

Wł. Komorowski

st. Czelabińsk

Rosya.

275.

Wielebny

Ks. A. Wyrębowski.

269.

WPani

H. Chłudzińska

276.

Król. Polskie

Łódź

Gub. Piotrkowska.

Rosya

m. Janina

Gub. Kurlandzka.

Grzywa-Songallen.

270.

Kronika Dentystyczna.

WPan

K. Komar

277.

Warszawa

p. Rogowo

ków, twardości, miękkości, gładkości, chropowatości, o wyobrażeniach mięs-
człoków
niowych ruchów naszego ciała, zimna i ciepła. - Starając sobie wywołać
napotyka się niekiedy
takie niewzrokowe wyobrażenia, ~~niektórzy ludzie napotykają~~ na wielkie
bowiem
trudności. Na ogół najłatwiej wywołać wyobrażenia wzrokowe; niektórym
jednak ludziom łatwiej wywołać wyobrażenia słuchowe, innym znowu wyobra-
żenia mięśniowe ruchów. Stąd też u jednych ludzi ~~ten, u innych in-y~~
przeważają w ich życiu duchowym czyli psychicznym wyobrażenia wzrokowe,
u innych słuchowe, u jeszcze innych mięśniowo-ruchowe. Stąd przyjęło się
rozgatunkowanie ludzi nawzrokowców, słuchowców, ruchowców. /: Pies za-
pewne jest węchowcem:/, i mówić o pamięci /: lepiej o wyobraźni:/ wzro-
kowej itd. Wzrokowiec, myśląc o jakimś wyrażeniu, "widzi" go napisanym
lub drukowanym, słuchowiec "słyszy" go wymówionym, ruchowiec ma naj-
wrażeńia, jak gdyby go wymiwił albo nawet nieznacznie wprawia narządy
mowy w ~~tych~~ odpowiedni ruch. W rzeczywistości wspomniane trzy typy wyobra-
żeń rzadko lub nigdy nie znajdują się w swej czystej postaci - przeważnie
lub zawsze istnieją tylko typy przejściowe - wzrokowo-słuchowe itd - z
mniejszą lub większą przewagą jednego z nich.

Przykłady wypadków, w których się typy wyobrażeń ujawnia-
ją ~~malarz, muzyk, rzeźbiarz~~. Stosunek typów wyobrażeń do spraw-
ności w zawodach praktycznych. /: n.p. telegrafista :/.

szeregiem wybitnie

281.
W Pani
Br. Rydzewska

Dr. Z. W. W. Fabryka papieru

st. Myszków
Król. Pol.
gub. Piotrkowska.

288.
W Pan
Karol Szlenker

B e r d y c z ó w
Rosya
gub. Kijowska.

282.
Wielebny
Ks. Józef Tuz

Ł u k ó w

Król. Pol.
gub. Lubelska.

289.
Wielebny
Ks. Prof. Adam Szymański

P e t e r s b u r g W O

Rosya
1. Linia, 52.
Rzym. Katol. Akad. Duch.

283.
Tow. Prac. Handlowych

W a r s z a w a

S i e n n a . 16.

290.
Seminarium Duchowne

S a n d o m i e r z

284.
W Pani
Helena Sowińska

W a r s z a w a

291.
W Pan.
Stefan Konarski

Rosya

IX.

Przedstawienia nienaoczne /: abstrakcyjne:/ czyli pojęcia cech.

Wyobrażając sobie /: spostrzegawczo, odwzorowując albo wytworczczo:/ jakiś przedmiot widziany, czy jakiś głos i t.p. możemy w tem, co sobie wyobrażamy, wyróżniać pewne szczegóły, których sobie jednak oddzielnie wyobrazić nie możemy. Wyobrażając sobie n.p. skrawek papieru, wyróżniamy w nim jego położenie, kształt, powierzchnię, odcień, jego barwy, położenia, lecz żadnego z tych szczegółów nie możemy sobie oddzielnie wyobrazić - usiłując sobie wyobrazić jeden z tych szczegółów, nieuchronnie wyobrażamy sobie całość, w której ten szczegół tkwi. Ale wyróżniwszy taki szczegół w całości, możemy przecież o nim samym ^{jakś} myśleć ^(i mówić), pomijając niejako resztę całości, nie zwracając na nią uwagi, czyli abstrahując od reszty całości. Czyniąc to, przedstawiamy sobie ów szczegół nienaocznie czyli abstrakcyjnie, a przedstawiony w ten sposób szczegół całości nazywamy jej cechą. Przedstawienia nienaoczne nazywają się też pojęciami. Choć więc nie posiadamy wyobrażenia samej barwy, samej powierzchni, samego kształtu lub samego położenia skrawku papieru, możemy sobie przecież utworzyć pojęcia każdej z tych cech skrawka, który w przeciwieństwie do wyróżnionych w nim i wyodrębnionych dzięki dokonanej na nim abstrak-

Grzybowska, 48.a., m. 6.

W A R S Z A W A

Krak. Przedm. 7.

243. 250.

W.P.
Dr. Z. Grotowski

Wielebny

Ks. Macław Tworowski

W A R S Z A W A

F r i b o u r g

Suisse

Koszykowa, 11.

Albentinum.

244.

251.

W.P.
Dr. Fl. Znaniński

W.P.

Dr. Feliks Kierski

W A R S Z A W A

W A R S Z A W A

Zurawia, 6. m. 30.

Krak. Przedm. 16-18.

245.

252.

Dr. Hellin

W.P.

Larya Sztampke

W A R S Z A W A

Król. Polskie.

Baczków

Czysta, 6.

Gub. Siedlecka.

p. Żelichów

cyi ~~cech~~poszczególnych cech nazywa się konkretna całość. Stąd mówi się też, że konkretna całość sobie wyobrażamy, stąd też nazywa się też wyobrażenia przedstawieniami konkretnymi, gdy tymczasem poszczególne cechy sobie przedstawiamy w pojęciach, które nazywają się też przedstawieniami abstrakcyjnymi czyli oderwanymi.

O ile jakie cechy można wyróżnić i abstrakcyjnie sobie przedstawić w głowie w dźwięku? Czy można wyróżnić cechy w tym, co nam jest sobą wyobrażamy w dźwięku? brażamy wyobrażamy sobie dzięki innym zmysłom? W jakim znaczeniu mówią gramatycy o wyrazach konkretnych i abstrakcyjnych czyli oderwanych? X.

X.

Wyróżniając w konkretnej całości poszczególne jej cechy, dokonujemy niejako jej myślowego rozbioru, jej myślowej analozy. To też pojęcia poszczególnych cech nazywają się pojęciami analitycznymi. Niekiedy można, wyróżniwszy w konkretnej całości jakąś cechę, posunąć analizę myślową dalej i w tej ~~cechy~~ ^{cesze} wyróżnić znowu szczegóły, niejako cechy tej cechy. N.p. wyróżniwszy w toczącej się po kregielni kuli jej ruch, można, ~~abstrahuje od kuli,~~ ^{dotknijając dalszej abstrakcji} wyróżnić w ruchu jego kierunek i szybkość. W ten sposób dochodzi ^{do} do cech, które nie są już ^{przystępne} ~~poddane~~ dalszej analizie a pojęcia tych cech prostych uważa się także za pojęcia proste. W pewnym znaczeniu można też takimi cechami prostymi są wszystkie t. zw.

W A R S Z A W A

Grzybowska, 48.a., m. 6.

Krak. Przedm. 7.

248. 250.

Dr. Z. Grotowski

Wielebny
Ks. Maciej Tworowski

W A R S Z A W A

F r i b o u r g

Suisse

Koszykowa, 11.

Albertinum.

244. 251.

Dr. Fl. Znaniecki

Dr. Feliks Kierski

W A R S Z A W A

W A R S Z A W A

Zurawia, 6. m. 30.

Krak. Przedm. 16-18.

245. 252.

Dr. Hellin

W.P.
Marya Sztampke

W A R S Z A W A

Król. Polskie.

Baczków

Czysta, 6.

Gub. Siedlecka.

p. Z e l e c h o w

proste odcień barwy niezłożonej
 jakości zmysłowe, więc ~~barwa~~/przedstawiony ~~postrzeżenie~~/ w oderwaniu
 myślowem od pokrytej nim powierzchni i od miejsca, w którym się znajduje
~~wysokość~~, dźwięk niezłożony, więc ton, przedstawiony łącznie zezględu
 na jego ^wwysokość, z oderwaniu od jego siły, trwania, zabarwienia; jako-
 ściami zmysłowemi są dalej poszczególne wonie, smaki, nacisk, /: w oder-
 waniu od jego miejsca i siły:/, ciepło i ~~zimno~~chłód, gorące i zimno; ja-
 kością zmysłową jest to, o czego doznajemy przy każdym skurczu i rozkur-
 czu mięśni, jakością zmysłową jest t.zw. ból fizyczny, ^{dalej to czego do-}
~~wrażenie~~ ~~znajemy~~, gdy nas nudzi, swędzi, łaskocze, dalej głód i pragnienie
 i t. p. a co wszystko możemy sobie przedstawiać w oderwaniu od miejsca
 w którym tych rzeczy doznajemy, od ich siły, trwania. ^{Naocznie zaś} ~~Przedstawiając~~
 możemy sobie przedstawić czyli wyobrazić
~~przedstawiany/sobie~~ zawsze tylko coś złożonego, konkretnego, w czem owe
 jakości odgrywają rolę składników: więc zabarwioną i gdzieś znajdującą
 się powierzchnię, dźwięk o pewnej ~~wysokości~~ sile, pewnem zabarwieniu,
^{przedstawienia naoczne}
 trwaniu, itd. Jeśli ~~wyobrażenia~~ tych konkretnych całości są wyobra-
 żeniami spostrzegawczemi, nazywamy je wrażeniami albo czuciami z myślo-
 wemi.

36. W.P. Edward Abramowski

"Myśl Katolicka"
Częstochowa WARSZAWA
Wieluńska. 20. Piękna. 44.

37. W.P. Marya Mayer

Litwa WARSZAWA
Wilno hr. Berga. 8.
Rosya. Antokolskaja. 6. kw. 17.

38. W.P. Aureli Drogoszewski

"Wspólna Praca"
BOMZA WARSZAWA
Król. Polskie. Jerozolimska. 63. m. 8.
ul. Dworna.

32. W.P. J. Baszkiewicz

Revue de Metaphysique et Morale

zastanie już rodziców, którzy go przedtem utrzymywali; inny nie odnajdzie nawet domu, zniszczonego w czasie wojny; nie każdy z nich potrafi od razu znaleźć sobie zarobek, a niejednemu, coby chciał o własnych siłach stanąć, zabraknie tych sił, steranych na wojnie! Dla nich *Fundusz zapomogowy polskiej młodzieży akademickiej* pragnie stać się ostoją i oparciem, aby wiedzieli, że pamiętano o nich, gdy wiedli w okopach żywot ciężki nad wyraz.

Wojna poczyniła w szeregach polskiej młodzieży akademickiej wyrwy ogromne. Chodzi więc o to, aby z tych młodzieńców, którzy z wojny powrócą, żaden nie zmarniał, chodzi o to, aby ocalić dla Ojczyzny i Narodu każdą jednostkę, która przy pewnej ze strony społeczeństwa pomocy stanie się pożytecznym jego członkiem, a bez tej pomocy pomnożyłaby smutny poczet naszych strąt wojennych!

* * *

Pragnąc spełniać tak doniosłe zadania, *Fundusz zapomogowy polskiej młodzieży akademickiej* musi rozporządzać odpowiednimi zasobami. A ponieważ spełniając swe zadania, służy najżywotniejszym interesom Narodu i społeczeństwa, przeto zwraca się też do całego społeczeństwa a zwłaszcza do przynajmniej naszej młodzieży akademickiej z gorącą prośbą o poparcie jego celów.

Pożądane są zarówno datki jednorazowe jak też stałe miesięczne wkładki na rzecz Funduszu. Kto składa miesięcznie 1-20 kor. czyli **4 halerzy dziennie**, nie uczyni zapewne sobie zbyteżnego uszczerbku, a wielka ilość takich stałych miesięcznych datków pomnoży znakomite zasoby Funduszu.

Sumaryczny wykaz dochodów i rozchodów Funduszu podaje się od czasu do czasu do wiadomości publicznej za pośrednictwem dzienników. Każdy ofiarodawca może nadto bliższych w tej mierze informacji zasięgać u podpisanego, który zarządza Funduszem od chwili jego powstania i któremu Senat akademicki Uniwersytetu lwowskiego uchwałą z dnia 21. września 1917 poruczył zarząd ten i nadal.

Dr. Kazimierz Twardowski
Lwów, Uniwersytet.

To co wyrażamy i at zmagani

Lata
Towarzystwo
wyroby
materiały
detektorów

Towarzystwo
body - mist
rodzaje

Panel skrytek

Mysł o smierci (+ β)

501.

"Nowiny Lekarskie"

W.P.

Dr. J. Rostek

508.

P o z n a ń - P o s e n

R a o i b ó r z - R a t i b o r

Preussen.

Preussisch-Schlesien.

502.

"Dziennik Poznański"

Czytelnia Seminaryjna

509.

I o z n a ń - P o s e n

G n i e z n o - G n e s e n

Preussen.

Preussen.

503.

"Miesięcznik Kościelny"

Herrn

Wł. Moszczyński

510.

P o z n a ń - P o s e n

M ü n c h e n

Preussen.

Bayern.

Sem. Duchowne. Priesterseminar.

Kaiserstrasse. 63. III.

504.

"Philosophie der Gegenwart"

Herrn

Markusfeld

511.